31999D0337

27.5.1999 *URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI* L 132/1

SKLEP SVETA
z dne 26. aprila 1999
o podpisu Sporazuma o mednarodnem programu za ohranjanje delfinov s strani Evropske skupnosti

(1999/337/ES)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 43 v zvezi s členom 228 (2), prvi stavek, in (3), prvi pododstavek,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Skupnost je pooblaščena za sprejem ukrepov za ohranjanje in upravljanje ribolovnih virov ter za sklenitev sporazuma z drugimi državami ali mednarodnimi organizacijami.

(2) Skupnost je pogodbenica Konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu, ki od vseh članic mednarodne skupnosti zahteva, da sodelujejo pri ohranjanju in upravljanju morskih bioloških virov.

(3) Skupnost je podpisala Sporazum o izvajanju določb Konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu z dne 10. decembra 1982, ki se nanašajo na ohranjanje in upravljanje čezconskih staležev in izrazito selivskih staležev rib.

(4) Na 35. medvladnem zasedanju o ohranjanju tunov in delfinov v vzhodnem Tihem oceanu je bil februarja 1998 sprejet Sporazum o mednarodnem programu za ohranjanje delfinov.

(5) Cilji sporazuma vključujejo postopno zniževanje naključne smrtnosti delfinov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico v vzhodnem Tihem oceanu do števila blizu nič, kar naj bi se doseglo z določitvijo letnih zgornjih meja in dolgoročno trajnostjo staležev tunov na območju iz sporazuma.

(6) Ribiči Skupnosti lovijo staleže tunov na območju iz sporazuma, v interesu Skupnosti pa je imeti pri izvajanju sporazuma učinkovito vlogo. Medameriška komisija za tune v tropih (IATTC) mora na podlagi člena XIV sporazuma sodelovati pri usklajevanju izvajanja sporazuma, v okviru IATTC pa bo sprejetih tudi veliko izvedbenih ukrepov. Zato je potrebno, da Skupnost pristopi k sporazumu hkrati s svojim pristopom k IATTC.

(7) Sporazum je od 15. maja 1998 do 14. maja 1999 na voljo v Washingtonu, da ga podpišejo države, katerih obalne črte mejijo na območje iz Sporazuma, in države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki so članice IATTC ali katerih plovila lovijo tune na območju iz porazuma, medtem ko je Sporazum na voljo za podpis.

(8) Podpis Sporazuma je prvi korak k njegovi kasnejši odobritvi s strani Skupnosti v skladu z ustreznimi postopki iz Pogodbe –

SKLENIL:

Člen 1

Evropska skupnost podpiše Sporazum o mednarodnem programu za ohranjanje delfinov, pod pogojem njegove odobritve.

Besedilo Sporazuma se priloži k temu sklepu.

Člen 2

Predsednik Sveta je pooblaščen za imenovanje osebe, pooblaščene za podpis Sporazuma v imenu Skupnosti.

V Luxembourgu, 26. aprila 1999

Za Svet

Predsednik

J. FISCHER

PRILOGA

SPORAZUM

o mednarodnem programu za ohranjanje delfinov

PREAMBULA

POGODBENICE TEGA SPORAZUMA,

KI SE ZAVEDAJO, da imajo v skladu z ustreznimi določbami mednarodnega prava, kot se odražajo v Konvenciji Združenih narodov o pomorskem pravu (UNCLOS) iz leta 1982, vse države dolžnost, da sprejmejo ali sodelujejo z drugimi državami pri sprejetju takšnih ukrepov, ki so morda potrebni za ohranjanje in upravljanje živih morskih virov;

KI SO JIH NAVDIHNILA načela iz Deklaracije o okolju in razvoju iz Ria iz leta 1992, kakor tudi želja izvajati načela in standarde iz Kodeksa odgovornega ribištva, sprejetega na konferenci FAO leta 1995;

KI POUDARJAJO politično voljo mednarodne skupnosti prispevati k večji učinkovitosti ribiških ohranjevalnih in upravljalskih ukrepov s Sporazumom o spodbujanju upoštevanja mednarodnih ohranjevalnih in upravljalskih ukrepov s strani ribiških plovil na odprtem morju, sprejetem na Konferenci FAO leta 1993;

KI UPOŠTEVAJO, da je bil na 50. generalni skupščini Združenih narodov v skladu z resolucijo A/RES/50/24 sprejet Sporazum za izvajanje določb iz Konvencije Združenih narodov o pomorskem pravu z dne 10. decembra 1982, ki se nanašajo na ohranjanje in upravljanje čezconskih staležev in izrazito selivskih staležev rib („Sporazum Združenih narodov o čezconskih in izrazito selivskih staležih rib“);

KI PONOVNO POTRJUJEJO obveznosti iz Sporazuma iz La Jolle iz leta 1992 in iz Panamske deklaracije iz leta 1995;

KI POUDARJAJO cilje odprava smrtnosti delfinov pri ribolovu na tune z zaporno plavarico v vzhodnem Tihem oceanu in iskanje ekološko neškodljivih načinov ribolova velikega rumenoplavutega tuna, ki ne bodo povezani z delfini;

KI UPOŠTEVAJO pomen ribolova tunov kot vira prehrane in prihodka za prebivalstvo pogodbenic ter da morajo ohranjevalni in upravljalski ukrepi upoštevati te potrebe, kakor tudi njihove gospodarske in socialne posledice;

KI SPOZNAVAJO dramatično znižanje naključne smrtnosti delfinov, doseženo s Sporazumom iz La Jolle;

KI SO PREPRIČANE, da je znanstveno potrjeno, da tehnika ribolova tunov v povezavi z delfini, ki je v skladu s predpisi in postopki, sprejetimi s Sporazumom iz La Jolle in izraženimi v Panamski deklaraciji, zagotavlja učinkovit način varstva delfinov in razumno rabo virov tunov v vzhodnem Tihem oceanu;

KI PONOVNO POTRJUEJO, da je večstransko sodelovanje najučinkovitejši način za dosego ciljev glede ohranjanja in trajnostne rabe živih morskih virov;

KI SE ZAVEZUJEJO, da bodo zagotavljale trajnost staležev tunov v vzhodnem Tihem oceanu in postopno zniževale naključno smrtnost delfinov pri ribolovu tunov v vzhodnem Tihem oceanu vse do števila nič; da bodo preprečevale in zmanjševale naključni ulov in število zavrženih nedoraslih tunov ter naključni ulov neciljnih vrst, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu,

SO SE DOGOVORILE:

Člen I

Opredelitve

V tem sporazumu:

1. „tun“ pomeni vrsto iz podreda *Scombroidei* (Klawe, 1980), razen rodu *Scomber*;

2. „delfin“ pomeni vrsto družine *Delphinidae* v zvezi z ribolovom rumenoplavutega tuna na območju iz Sporazuma;

3. „plovilo“ pomeni plovilo, ki lovi tune z zaporno plavarico;

4. „pogodbenice“ pomeni države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki so privolile v to, da je ta sporazum zanje zavezujoč, in za katere Sporazum velja;

5. „regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje“ pomeni regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, na katero so njene države članice prenesle pristojnost glede zadev, ki jih ureja ta sporazum, vključno s pristojnostjo za sprejem odločitev v zvezi s temi zadevami, ki so za njene države članice zavezujoče;

6. „IATTC“ pomeni Medameriško komisijo za tuna v tropih;

7. „Sporazum iz La Jolle“ pomeni listino, ki je bila sprejeta na medvladnem zasedanju junija 1992;

8. „Mednarodni program za ohranjanje delfinov“ pomeni mednarodni program, sprejet v skladu s tem sporazumom, ki temelji na Sporazumu iz La Jolle, kot je bil oblikovan, prirejen in razširjen v skladu s Panamsko deklaracijo;

9. „Opazovalni program na krovu“ pomeni program, določen v Prilogi II;

10. „Panamska deklaracija“ pomeni deklaracijo, podpisano v mestu Panama, v Republiki Panami, dne 4. oktobra 1995;

11. „Direktor“ pomeni preiskovalnega direktorja IATTC.

Člen II

Cilji

Cilji Sporazuma so:

1. postopno zmanjšati naključno smrtnost delfinov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma do števila blizu ničle z določitvijo letnih zgornjih meja;

2. z dolgoročnim ciljem odprave smrtnost delfinov pri tovrstnem ribolovu, poiskati ekološko neškodljive načine ribolova velikega rumenoplavutega tuna, ki ne bodo povezani z delfini; in

3. zagotoviti dolgoročno trajnost staležev tunov na območju iz Sporazuma, kakor tudi živih morskih virov v zvezi s tovrstnim ribolovom, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu, med drugim s posebnim poudarkom na preprečevanju in zmanjševanju prilovov in števila zavrženih nedoraslih tunov ter neciljnih vrst.

Člen III

Območje uporabe Sporazuma

Območje uporabe tega sporazuma (območje iz Sporazuma) je določeno v Prilogi I.

Člen IV

Splošni ukrepi

Pogodbenice v okviru IATTC:

1. sprejmejo ukrepe za zagotovitev ohranjanja ekosistemov kakor tudi ohranjevalne in upravljalske ukrepe za zagotovitev dolgoročne trajnosti staležev tunov ter drugih staležev živih

morskih virov v zvezi z ribolovom tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma, ki temeljijo na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih, ter uporabljajo previdnostni pristop v skladu z ustreznimi določbami iz Kodeksa odgovornega ribištva in Sporazuma Združenih narodov o čezconskih staležih in izrazito selivskih staležih rib. Takšni ukrepi so zasnovani za ohranjanje ali obnavljanje biomase staležev lovljenih rib na ravni, ki lahko daje največji trajnostni pridelek, ali nad njo, in imajo cilj ohranjati ali obnavljati biomaso z njimi povezanih staležev na ravni, ki lahko daje največji trajnostni pridelek, ali nad njo, in

2. v skladu s svojimi zmožnostmi sprejmejo ukrepe za oceno ulova in prilovov nedoraslih rumenoplavutih tunov ter drugih staležev živih morskih virov pri ribolovu na tune z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma ter med drugim v skladu s členom VI sprejmejo ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje prilovov nedoraslih rumenoplavutih tunov ter prilovov neciljnih vrst, da se zagotovi dolgoročna trajnost vseh teh vrst, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu.

Člen V

Mednarodni program za ohranjanje delfinov

V skladu z Mednarodnim programom za ohranjanje delfinov in ob upoštevanju cilja iz tega sporazuma pogodbenice med drugim:

1. Omejijo skupno število naključnih smrti delfinov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma na največ 5 000 letno s sprejetjem in izvajanjem ustreznih ukrepov, ki vključujejo:

   (a) vzpostavitev sistema, ki zagotavlja spodbude za kapitane plovil, da še naprej znižujejo naključno smrtnost delfinov, s ciljem ukiniti smrtnost delfinov pri tovrstnem ribolovu;

   (b) uvedbo sistema tehničnega usposabljanja in certificiranja v okviru IATTC, namenjenega kapitanom in posadkam ribiških plovil v zvezi z ribiškim orodjem in njegovo uporabo kakor tudi v zvezi s tehnikami reševanja in varovanja delfinov;

   (c) pospeševanje in podporo raziskav v okviru ITTC za izboljšanje orodja, opreme in ribolovnih tehnik, vključno s tistimi, ki se uporabljajo pri ribolovu tunov v povezavi z delfini;

   (d) vzpostavitev nepristranskega sistema za dodelitev zgornjih meja smrtnosti delfinov (DML) ob upoštevanju letnih omejitev smrtnosti delfinov, v skladu s prilogama III in IV;

   (e) zahtevanje od svojih zadevnih ribiških plovil, ki jim je bila dodeljena DML ali ki drugače ribarijo na območju iz Sporazuma, da izpolnjujejo operativne zahteve iz Priloge VIII;

   (f) vzpostavitev sistema za sledenje in preverjanje ujetih tunov s smrtnostjo ali resnimi poškodbami delfinov in brez njih, na podlagi sestavin iz Priloge IX;

   (g) pravočasno izmenjavo vseh znanstveno raziskovalnih podatkov, ki jih pogodbenice zberejo v skladu s tem sporazumom; in

   (h) opravljanje raziskav za iskanje ekološko neškodljivih načinov ribolova velikih rumenoplavutih tunov, ki ne bodo povezani z delfini;

2. V skladu s Prilogo III določijo staležne letne omejitve smrtnosti delfinov ter pregledajo in ocenijo učinke teh omejitev.

3. Na srečanju pogodbenic ponovno presodijo ukrepe.

Člen VI

Trajnost živih morskih virov

V skladu s členom IV se pogodbenice zavežejo, da bodo v okviru IATTC razvijale in izvajale ukrepe za zagotavljanje dolgoročne trajnosti živih morskih virov pri ribolovu tunov z zaporno plavarico na območju iz Sporazuma ob upoštevanju medsebojne odvisnosti vrst v ekosistemu. V ta namen pogodbenice med drugim:

1. razvijejo in izvajajo program za ocenjevanje, spremljanje in zmanjševanje prilovov nedoraslih tunov in neciljnih vrst na območju iz Sporazuma;

2. v največji možni meri razvijejo in zahtevajo uporabo selektivnega, okolju neškodljivega ter rentabilnega ribiškega orodja in tehnik;

3. od svojih plovil, ki delujejo na območju iz Sporazuma, zahtevajo, da po naključju ujete morske želve in druge ogrožene vrste v največji možni meri spustijo žive; in

4. od ITTC zahtevajo, da začne s poizvedovanjem, da se oceni, ali ribolovne zmogljivosti plovil, ki ribarijo na območju iz Sporazuma, ogrožajo trajnost staležev tunov in drugih živih morskih virov v zvezi z ribištvom, in če je temu tako, preučijo možne ukrepe ter priporočijo njihovo sprejetje, kadar je to ustrezno.

Člen VII

Izvajanje na nacionalni ravni

Vsaka pogodbenica v skladu s svojo zakonodajo in postopki sprejme potrebne ukrepe, da zagotovi izvajanje in upoštevanje tega sporazuma, vključno s sprejetjem ustreznih zakonov in drugih predpisov, kjer je ustrezno.

Člen VIII

Zasedanje pogodbenic

1. Pogodbenice zasedajo v rednih časovnih presledkih, da preučijo zadeve v zvezi z izvajanjem tega sporazuma in sprejmejo odločitve v zvezi s tem.

2. Redno zasedanje pogodbenic poteka vsaj enkrat letno, po možnosti skupaj z zasedanjem IATTC.

3. Pogodbenice imajo lahko tudi izredno zasedanje, kadar menijo, da je potrebno. Takšna zasedanja se skličejo na zahtevo katere koli pogodbenice, če takšno zahtevo podpre večina pogodbenic.

4. Zasedanje pogodbenic se izvede, kadar so sklepčne. Sklepčnost je dosežena, kadar je prisotna večina pogodbenic. To pravilo se uporablja tudi za zasedanje pomožnih teles, ustanovljenih na podlagi tega sporazuma.

5. Zasedanje poteka v španščini in angleščini, dokumenti o zasedanju pogodbenic se pripravijo v obeh jezikih.

Člen IX

Odločanje

Vse odločitve, ki jih sprejmejo pogodbenice na zasedanjih, sklicanih na podlagi člena VIII, se sprejmejo soglasno.

Člen X

Znanstveno svetovalni odbor

Naloge znanstveno svetovalnega odbora, ustanovljenega na podlagi Sporazuma iz La Jolle, so naloge iz Priloge V. Znanstveno svetovalni odbor se sestavi in deluje v skladu z določbami iz Priloge V.

Člen XI

Nacionalni znanstveno svetovalni odbori

1. Vsaka pogodbenica v skladu s svojo zakonodajo in postopki ustanovi nacionalni svetovalno znanstveni odbor (Natsac) strokovnih izvedencev iz javnega in zasebnega sektorja ter iz nevladnih organizacij, med drugim vključno z usposobljenimi znanstveniki, ki delujejo kot posamezniki.

2. Naloge nacionalnih znanstveno svetovalnih odborov so med drugim naloge iz Priloge VI.

3. Pogodbenice zagotovijo, da Natsac sodelujejo na rednih in pravočasnih zasedanjih pri pregledu podatkov in stanja staležev ter pri pripravi nasvetov za dosego ciljev iz tega sporazuma. Takšna zasedanja potekajo vsaj enkrat letno skupaj z rednim zasedanjem pogodbenic.

Člen XII

Mednarodna komisija za preverjanje

Naloge Mednarodne komisije (IRP) za preverjanje, ustanovljene na podlagi Sporazuma iz La Jolle, so naloge iz Priloge VII. IRP se sestavi in deluje v skladu z določbami iz Priloge VII.

Člen XIII

Opazovalni program na krovu

Opazovalni program na krovu, uveden na podlagi Sporazuma iz La Jolle, se izvaja v skladu s Prilogo II.

Člen XIV

Vloga IATTC

Ker se predvideva, da bo IATTC tesno sodelovala pri usklajevanju izvajanja tega sporazuma, pogodbenice med drugim IATTC zaprosijo, da jim zagotovi tajniško podporo in opravi tiste druge naloge, ki so določene v Sporazumu ali so dogovorjene na podlagi tega sporazuma.

Člen XV

Financiranje

Pogodbenice prispevajo za stroške, potrebne za dosego ciljev iz tega sporazuma, z uvedbo in pobiranjem ladijskih pristojbin, višino katerih določijo pogodbenice, ne glede na druge prostovoljne finančne prispevke.

Člen XVI

Upoštevanje ukrepov

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da plovila pod njeno jurisdikcijo učinkovito izvajajo ukrepe iz tega sporazuma ali sprejete v skladu z njim. Vsaka pogodbenica zlasti zagotovi, med drugim z letnim certifikacijskim in inšpekcijskim programom, da plovila pod njeno jurisdikcijo izpolnjujejo:

(a) operativne zahteve iz Priloge VIII; in

(b) zahteve opazovanja na krovu iz Priloge II.

2. V skladu s svojo zakonodajo in ob upoštevanju priporočil IRP vsaka pogodbenica za kršitve uporablja kazni, ki so dovolj stroge, da zagotavljajo učinkovito izpolnjevanje določb iz tega sporazuma in ukrepov, sprejetih na njegovi podlagi, ter odvzem ugodnosti kršiteljem zaradi njihovih nezakonitih dejavnosti. Pri večjih prekrških takšne kazni vključujejo zavrnitev, začasni odvzem ali odvzem dovoljenja za ribolov.

3. Pogodbenice določijo spodbude za kapitane in posadke plovil, z namenom krepiti upoštevanje tega sporazuma in njegovih ciljev.

4. Pogodbenice sprejmejo skupne ukrepe, da zagotovijo upoštevanje tega sporazuma, utemeljene na odločitvah, sprejetih na podlagi Sporazuma iz La Jolle.

5. Vsaka pogodbenica takoj obvesti IRP o ukrepih za zagotavljanje upoštevanja ukrepov, sprejetih na podlagi tega sporazuma, ter o njihovih rezultatih.

Člen XVII

Preglednost

1. Pogodbenice spodbujajo preglednost pri izvajanju tega sporazuma, vključno s sodelovanjem javnosti, kjer je ustrezno.

2. Predstavnikom medvladnih organizacij in predstavnikom nevladnih organizacij, ki jih zadevajo vprašanja, pomembna za izvajanje tega sporazuma, se omogoči, da sodelujejo na zasedanjih pogodbenic, sklicanih na podlagi člena VIII, kot opazovalci ali kako drugače, kot je ustrezno, v skladu s smernicami in merili iz Priloge X. Takšne medvladne in nevladne organizacije imajo pravočasni dostop do pomembnih podatkov, ob upoštevanju postopkovnih pravil za dostop do tovrstnih podatkov, ki jih sprejmejo pogodbenice.

Člen XVIII

Zaupnost podatkov

1. Na zasedanju pogodbenic se sprejmejo pravila glede zaupnosti podatkov za vsa telesa, ki imajo dostop do podatkov na podlagi tega sporazuma.

2. Ne glede na katerokoli pravilo o zaupnosti, ki se lahko sprejme v skladu s odstavkom 1, lahko vsakdo, ki ima dostop do takšnih zaupnih podatkov, takšne podatke razkrije v zvezi s pravnimi ali upravnimi postopki, če to od njega zahteva pristojni organ zadevne pogodbenice.

Člen XIX

Sodelovanje z drugimi organizacijami ali programi

Pogodbenice sodelujejo s podregionalnimi, regionalnimi in globalnimi ribiškimi ohranjevalnimi in upravljalskimi organizacijami ter programi s ciljem spodbujati izpolnjevanje ciljev iz tega sporazuma.

Člen XX

Reševanje sporov

1. Pogodbenice med seboj sodelujejo, da preprečijo spore. Vsaka pogodbenica se lahko posvetuje z eno ali več drugimi pogodbenicami glede kateregakoli spora v zvezi z razlago ali uporabo določb iz tega sporazuma, da se čim prej poišče za vse zadovoljiva rešitev.

2. Če se spor s takšnim posvetovanjem ne reši v razumnem času, se zadevne pogodbenice čim prej posvetujejo med seboj, da rešijo spor na katerikoli miren način, ki ga izberejo v skladu z mednarodnim pravom.

Člen XXI

Pravice držav

Nobena določba iz tega sporazuma se ne sme razlagati tako, da bi ogrožala ali posegala v suverenost, suverene pravice ali jurisdikcijo, ki jih ima katerekoli država v skladu z mednarodnim pravom, kakor tudi ne v njena stališča glede zadev v zvezi s pomorskim pravom.

Člen XXII

Nepogodbenice

1. Pogodbenice spodbujajo vse države in regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje iz člena XXIV tega sporazuma, ki niso pogodbenice, da postanejo pogodbenice tega sporazuma ali da sprejmejo zakone in druge predpise v skladu z njim.

2. V skladu s tem sporazumom in mednarodnim pravom pogodbenice sodelujejo pri odvračanju plovil, ki plujejo pod zastavami držav, ki niso pogodbenice, od izvajanja aktivnosti, ki ogrožajo učinkovitost tega sporazuma. V ta namen pogodbenice nepogodbenice med drugim opozorijo na takšne aktivnosti njihovih plovil.

3. Pogodbenice si bodisi neposredno ali preko direktorja med seboj izmenjujejo podatke o aktivnostih plovil, ki plujejo pod zastavami nepogodbenic in ogrožajo učinkovitost tega sporazuma.

Člen XXIII

Priloge

Priloge so sestavni del tega sporazuma in če ni izrecno drugače določeno, sklicevanje na ta sporazum vključuje sklicevanje na njegove priloge.

Člen XXIV

Podpis

Ta sporazum je od 15. maja 1998 do 14. maja 1999 na voljo v Washingtonu, da ga podpišejo države, katerih obalne črte mejijo na območje iz Sporazuma, in države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki so članice IATTC ali katerih plovila lovijo tune na območju iz Sporazuma, medtem ko je Sporazum na voljo za podpis.

Člen XXV

Ratifikacija, sprejetje ali odobritev

Podpisnice ta sporazum ratificirajo, sprejmejo ali odobrijo v skladu s svojo nacionalno zakonodajo in postopki.

Člen XXVI

Pristop

Ta sporazum ostane na voljo za pristop katerekoli države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje, ki izpolnjuje zahteve iz člena XXIV ali se jo na podlagi odločitve pogodbenic kako drugače povabi, da pristopi k Sporazumu.

Člen XXVII

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum začne veljati po deponiranju četrte listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu pri depozitarju.

2. Za vsako državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, ki izpolnjuje zahteve iz člena XXIV, bo po datumu iz odstavka 1 Sporazum začel veljati po deponiranju njene listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

Člen XXVIII

Pridržki

Pridržki k temu sporazumu niso dopustni.

Člen XXIX

Začasna uporaba

1. Ta sporazum začasno uporablja država ali regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje, ki privoli v njegovo začasno uporabo tako, da o tem pisno obvesti depozitarja. Takšna začasna uporaba začne veljati z datumom prejema tega obvestila.

2. Začasna uporaba države ali regionalne organizacije za gospodarsko povezovanje preneha, ko za to državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje začne veljati ta sporazum ali ko ta država ali regionalna organizacija za gospodarsko povezovanje pisno obvesti depozitarja, da namerava prekiniti začasno uporabo.

Člen XXX

Spremembe

1. Vsaka pogodbenica lahko predlaga spremembo tega sporazuma tako, da depozitarju dostavi besedilo predlagane spremembe vsaj 60 dni pred zasedanjem pogodbenic. Depozitar dostavi en izvod tega besedila vsem drugim pogodbenicam.

2. Spremembe tega sporazuma, ki se sprejmejo soglasno na zasedanju pogodbenic, začnejo veljati potem, ko so vse pogodbenice deponirale listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi pri depozitarju.

3. Priloge k temu sporazumu se lahko soglasno spremenijo na katerem koli zasedanju pogodbenic, razen če se pogodbenice ne dogovorijo drugače. Spremembe priloge začnejo veljati za vse pogodbenice po njihovem sprejetju, razen če ni drugače dogovorjeno.

Člen XXXI

Odstop od Sporazuma

Vsaka pogodbenica lahko od Sporazuma odstopi kadarkoli po preteku 12 mesecev od datuma, ko je ta sporazum zanjo začel veljati, tako da o tem pisno obvesti depozitarja. Depozitar o odstopu obvesti druge pogodbenice v 30 dneh po prejemu takšnega obvestila. Odstop začne veljati šest mesecev po prejemu takšnega obvestila.

Člen XXXII

Depozitar

Izvirna besedila tega sporazuma se deponirajo pri vladi Združenih držav Amerike, ki pošlje njihove overjene izvode njegovim podpisnicam in pogodbenicam ter generalnemu sekretarju Združenih narodov v evidenco in objavo, v skladu s členom 102 Listine Združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so podpisani pooblaščenci,

ki so jih pravilno pooblastile pristojne vlade, podpisali ta sporazum.

V Washingtonu, petnajstega maja 1998, v angleščini in španščini, obe besedili sta enako verodostojni.

PRILOGA I

OBMOČJE IZ SPORAZUMA

Območje iz Sporazuma obsega območje Tihega oceana, ki ga omejuje obalna črta Severne, Srednje in Južne Amerike ter naslednje črte:

(a) vzporednik 40° S od obale Severne Amerike do tam, kjer seka poldnevnik 150° Z;

(b) poldnevnik 150° Z do tam, kjer seka vzporednik 40° S;

(c) vzporednik 40° S do tam, kjer seka obalo Južne Amerike.

PRILOGA II

OPAZOVALNI PROGRAM NA KROVU

1. Pogodbenice izvajajo opazovalni program na krovu v skladu z določbami iz te priloge. Kot sestavni del tega programa lahko vsaka pogodbenica izvaja tudi svoj nacionalni opazovalni program v skladu z določbami iz te priloge.

2. Vsaka pogodbenica od svojih plovil z nosilnostjo nad 363 ton (400 ameriških ton), ki delujejo na območju iz Sporazuma, zahteva, da imajo med vsakim ribolovnim potovanjem na območju iz Sporazuma na krovu opazovalca. Vsaj 50 % opazovalcev na plovilih vsake pogodbenice je opazovalcev IATTC. Drugi opazovalci se lahko določijo iz nacionalnega opazovalnega programa pogodbenice na podlagi meril iz te priloge kakor tudi drugih meril, sprejetih na zasedanju pogodbenic.

3. Vsi opazovalci morajo:

   (a) uspešno zaključiti tehnično usposabljanje, zahtevano v smernicah, ki jih sprejmejo pogodbenice;

   (b) biti morajo državljani ene od pogodbenic ali člani znanstvenega osebja IATTC;

   (c) biti morajo sposobni opravljati naloge iz odstavka 4 te priloge;

   (d) vključeni morajo biti v seznam opazovalcev, ki ga vodi IATTC, ali če gre za sestavni del nacionalnega opazovalnega programa, pogodbenica, ki vodi takšen program.

4. Naloge opazovalcev so med drugim naslednje:

   (a) zbiranje vseh ustreznih podatkov o ribolovnih delovanjih plovila, kateremu je opazovalec dodeljen, ki so potrebni za izvajanje tega sporazuma;

   (b) kapitanu plovila, kateremu je opazovalec dodeljen, dati na voljo vse ukrepe, ki so jih sprejele pogodbenice na podlagi tega sporazuma;

   (c) kapitanu plovila, kateremu je opazovalec dodeljen, dati na voljo podatke o smrtnosti delfinov za to plovilo;

   (d) pripravljati poročila o podatkih, zbranih v skladu s tem odstavkom, in kapitanu plovila nuditi možnost, da v tovrstna poročila vključi vse podatke, za katere meni, da so pomembni;

   (e) takšna poročila priskrbeti direktorju ustreznega nacionalnega programa za uporabo v skladu z odstavkom 1 Priloge VII k temu sporazumu;

   (f) opravljati druge naloge, kot jih dogovorijo pogodbenice.

5. Opazovalci:

   (a) razen kolikor to zahtevata odstavka 4(d) in 4(e) te priloge, kot zaupne obravnavajo vse podatke o ribolovnih delovanjih plovil in lastnikih plovil ter to zahtevo sprejmejo pisno kot pogoj za imenovanje za opazovalca;

   (b) upoštevajo zahteve, določene v zakonih in drugih predpisih pogodbenice, pod jurisdikcijo katere je plovilo, kateremu je opazovalec dodeljen, kolikor so te zahteve združljive z določbami te priloge;

   (c) vzdržijo se objave ali overitve kakršnihkoli potrdil ali drugih dokumentov v zvezi z ribolovnimi delovanji plovila, razen če to odobrijo pogodbenice;

(d) spoštujejo hierarhijo in splošna pravila obnašanja, ki se uporabljajo za celotno osebje plovila, če takšna pravila ne posegajo v naloge opazovalcev iz te priloge ter v obveznosti osebja plovila iz odstavka 6 te priloge.

6. Pogodbenice in kapitani plovil imajo glede opazovalcev med drugim naslednje odgovornosti:

(a) opazovalcem se dovoli dostop do osebja plovila ter do orodja in opreme iz Priloge VIII;

(b) zaradi lažjega opravljanja njihovih nalog iz odstavka 4 se na zahtevo opazovalcem dovoli tudi dostop do naslednje opreme, če jo plovilo, kateremu so dodeljeni, ima:

(i) do opreme za satelitsko navigacijo;

(ii) do zaslonskih prikazov radarja, kadar je v uporabi;

(iii) do daljnogledov za obe očesi z veliko ločljivostjo, vključno med zasledovanjem in obkrožanjem delfinov zaradi lažjega prepoznavanja, razen kadar jih uporablja osebje plovila;

(iv) do elektronskih sredstev obveščanja;

(c) opazovalci imajo med izvlečenjem mrež in ulova dostop do delovnega krova ter do vseh živali, bodisi živih ali mrtvih, ki se prinesejo na krov plovila med ribolovom, zaradi jemanja bioloških vzorcev v skladu z opazovalnim programom na krovu ali kot to zahtevajo pristojni nacionalni organi kot sestavni del nacionalnega opazovalnega programa;

(d) opazovalcem se zagotovi nastanitev, vključno s prostorom za bivanje, hrano in ustreznimi sanitarnimi prostori, enakovrednimi prostorom, ki jih uporablja posadka;

(e) opazovalcem se zagotovi ustrezen prostor na poveljniškem mostu ali v krmarnici za pisarniško delo kakor tudi prostor na krovu, primeren za opravljanje opazovalnih nalog;

(f) pogodbenice zagotovijo, da kapitani, posadka in lastniki plovil ne ovirajo, ustrahujejo, posegajo, vplivajo, podkupujejo ali skušajo podkupiti opazovalca pri opravljanju njegovih nalog.

7. Pogodbenice:

(a) zagotovijo, da vsi opazovalci iz njihovega ustreznega nacionalnega programa zbirajo podatke tako, kot se to zahteva za opazovalce IATTC;

(b) pravočasno po vsakem potovanju, med katerim so se podatki zbirali, direktorju priskrbijo kopije vseh neobdelanih podatkov, ki jih zberejo opazovalci iz njihovih ustreznih nacionalnih programov, skupaj s povzetki in poročili, primerljivimi s tistimi, ki jih priskrbijo opazovalci IATTC.

8. Pravočasno po vsakem potovanju, ki ga je opazoval opazovalec ITTC, se od direktorja na način, ki je v skladu z vsemi veljavnimi zahtevami po zaupnosti, zaprosi, da pogodbenici, pod jurisdikcijo katere plovilo ribari, priskrbi kopije vseh neobdelanih podatkov, povzetkov in poročil v zvezi s potovanjem.

9. Ne glede na druge določbe iz te priloge, če direktor odloči, da namestitev opazovalca iz opazovalnega programa na krovu ni izvedljiva, lahko plovilo pod jurisdikcijo pogodbenice, ki ribari na območju iz Sporazuma in ne obkroža delfinov, uporabi usposobljenega opazovalca iz drugega mednarodnega programa, če so takšen program odobrile pogodbenice, da zbira ustrezne podatke za opazovalni program na krovu in da direktorju potrdi, da to plovilo ne lovi delfinov.

10. Opazovalci iz opazovalnega programa na krovu se lahko po presoji direktorja dodelijo plovilom nepogodbenic, če plovilo in njegov kapitan izpolnjujeta vse zahteve iz te priloge ter druge zahteve iz tega sporazuma, ki se uporabljajo. Direktorja se zaprosi, da pogodbenice pravočasno obvesti o vseh takšnih dodelitvah.

11. Pristojbine

(a) Pogodbenice določijo znesek letne pristojbine za plovila za pokritje stroškov opazovalnega programa na krovu. Pristojbine se izračunajo na podlagi nosilnosti posameznih plovil ali kakšnega drugega normativa, ki ga določijo pogodbenice.

(b) Ko pogodbenica direktorju predloži seznam plovil na podlagi Priloge IV k temu sporazumu, hkrati predloži tudi plačilo pristojbin v ameriških dolarjih, uvedenih na podlagi odstavka 11(a) te priloge, in pri tem navedejo, katera plovila so zajeta v plačilo.

(c) Opazovalec se ne dodeli plovilu, za katero niso bile plačane pristojbine, zahtevane na podlagi odstavka 11(b) te priloge.

PRILOGA III

NAJVEČJE LETNE MEJE SMRTNOSTI DELFINOV NA STALEŽ

1. Na zasedanju, sklicanem v skladu s členom VIII tega sporazuma, pogodbenice uvedejo Največje letne meje smrtnosti delfinov na stalež za vsak stalež delfinov, določen na zasedanju pogodbenic, na podlagi najboljšega razpoložljivega znanstvenega dokaza med 0,2 % in 0,1 % najmanjše ocenjene številčnosti (N_{min}), kot jo izračuna Nacionalna služba Združenih držav za morsko ribištvo ali se izračuna na podlagi enakovrednega izračunskega normativa, ki ga lahko pripravi ali priporoči Znanstveno svetovalni odbor, v skladu z določbami iz tega sporazuma pa v nobenem primeru skupno število letnih naključnih smrti delfinov ne sme presegati 5 000. Za leto 2001 in kasnejša leta velja letna omejitev na stalež 0,1 % najmanjše ocenjene številčnosti (N_{min}).

2. Pogodbenice v letu 1998 ali čim prej po tem datumu opravijo znanstveno presojo in oceno napredka proti cilju za leto 2001 ter proučijo priporočila, kot je ustrezno. Do leta 2001 velja, da če se letna stopnja smrtnosti 0,2 % N_{min} za katerikoli stalež delfinov preseže, se ribolov, ki zajema ta stalež in vse druge mešane jate, ki vsebujejo člane tega staleža, za to leto ustavi. Z letom 2001 začne veljati pravilo, da če se letna stopnja smrtnosti 0,1 % N_{min} za katerikoli stalež delfinov preseže, se ribolov, ki zajema ta stalež in vse druge mešane jate, ki vsebujejo člane tega staleža, za to leto ustavi. Če se letna stopnja smrtnosti 0,1 % N_{min} preseže za staleže vzhodnega dolgokljunega ali severo-vzhodnega progastega delfina, pogodbenice pripravijo znanstveno presojo in oceno ter preučijo dodatna priporočila.

3. Za namene tega sporazuma pogodbenice uporabijo trenutno oceno absolutne številčnosti za staleže delfinov vzhodnega oceana, ki sta jo predstavila Wade in Gerrodette Mednarodni komisiji za lov na kite leta 1992 in temelji na raziskovalnih podatkih o plovilih Nacionalne službe Združenih držav za morsko ribištvo za čas od 1986 do 1990, dokler se pogodbenice ne dogovorijo glede posodobljenega niza podatkov. Te posodobitve so lahko rezultat analize podatkov iz bodočih raziskovalnih križarjenj in kazalci številčnosti ter drugi ustrezni znanstveni podatki pogodbenic, IATTC in drugih znanstvenih organizacij.

4. Pogodbenice vzpostavijo sistem, utemeljen na poročanju opazovalcev v realnem času, da zagotovijo učinkovito izvajanje in upoštevanje staležne letne omejitve smrtnosti delfinov.

5. V šestih mesecih po začetku veljavnosti tega sporazuma pogodbenice vzpostavijo sistem za dodelitev največjih letnih mej smrtnosti delfinov na stalež za vsak stalež za naslednje leto in leta zatem. Ta sistem predvideva razdelitev omejitev smrtnosti iz odstavka 1 te priloge med plovila pogodbenic, ki so upravičena, da se jim dodeli omejitev smrtnosti delfinov v skladu s prilogo IV. Pri vzpostavljanju tega sistema pogodbenice preučijo najboljše znanstvene dokaze za porazdelitev in številčnost zadevnih staležev ter druge spremenljivke, ki jih kasneje določijo pogodbenice na svojem zasedanju.

PRILOGA IV

ZGORNJE MEJE SMRTNOSTI DELFINOV (DOLPHIN MORTALITY LIMITS — DML)

I. DODELITEV DML

1. Do 1. oktobra vsako leto vse pogodbenice prek direktorja za svoje zasedanje priskrbijo seznam plovil pod svojo jurisdikcijo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), za katera zaprosijo za celoletne DML za naslednje leto in pri tem navedejo tudi druga plovila, ki bodo v naslednjem letu verjetno delovala na območju iz sporazuma, ter plovil, za katera zaprosijo za DML za drugo polletje naslednjega leta.

2. IRP do 1. novembra vsako leto ali kasneje, če je z IRP tako dogovorjeno, priskrbi za zasedanje pogodbenic seznam plovil prosilcev, ki izpolnjujejo pogoje in so upravičena do prejema DML. Za namene tega sporazuma se plovilo šteje, da izpolnjuje pogoje:

   (a) če ima potrdilo pristojnih nacionalnih organov, da sta njegovo celotno orodje in oprema varna za delfine, kot to zahteva Priloga VIII;

   (b) če so bili njegov kapitan in posadka ustrezno usposobljeni za postopke spuščanja in reševanja delfinov, primerljive s standardom, ki ga določijo pogodbenice na svojem zasedanju;

   (c) če je njegova nosilnost nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami)

   (d) če ima kapitana, ki velja za usposobljenega glede na poročilo o njegovih predhodnih doseženih rezultatih;

   (e) če se plovilo ne šteje za izločenega na podlagi Razdelka II te priloge.

3. Plovilo se ne šteje, da izpolnjuje pogoje po odstavku 2, če na dan zahtevka v skladu z odstavkom 1 te priloge plovilo deluje pod jurisdikcijo pogodbenice, katere veljavni zakoni in drugi predpisi prepovedujejo plovilom pod njeno jurisdikcijo ribolov tunov v povezavi z delfini; DML se prav tako ne dodeli nobeni pogodbenici z namenom, da se zagotovi dovoljenje za ribolov na območju iz Sporazuma plovilom, ki plujejo pod zastavo druge države, katere veljavni zakoni in drugi predpisi prepovedujejo plovilom pod njeno jurisdikcijo ribolov tunov v povezavi z delfini.

4. 98 % ali tolikšen drug nerezerviran delež, kot ga lahko določijo pogodbenice, celotne zgornje meje smrtnosti delfinov za ribištvo (5 000 ali takšna druga nižja meja, kot jo lahko določijo pogodbenice), se uporabi za izračun povprečne DML posameznih plovil (ADML) in se razdeli med pogodbenice za naslednje leto, kot to določa odstavek 5 tega razdelka.

5. ADML se izračuna tako, da se nerezervirani delež celotne DML za ribištvo, določen na podlagi odstavka 4, deli s celotnim številom plovil, ki izpolnjujejo pogoje in zaprosijo za celoletne DML. Razdelitev DML med pogodbenice se določi tako, da se ADML pomnoži s številom plovil, ki izpolnjujejo pogoje in zaprosijo za celoletne DML ter delujejo pod jurisdikcijo posameznih pogodbenic.

6. Preostala 2 % celotne DML za ribolov ali takšen delež, kot ga pogodbenice lahko določijo, se hrani kot ločena rezervna dodelitev DML (RDA), ki jo upravlja direktor po svoji presoji. Katerakoli pogodbenica lahko zaprosi, da direktor DML iz takšnih rezervnih RDA dodeli plovilom, ki ribarijo pod njeno jurisdikcijo in običajno ne lovijo tunov na območju iz Sporazuma, vendar pa občasno lahko želijo omejeno sodelovati pri ribolovu na območju iz Sporazuma, če takšna plovila ter njihovi kapitani in posadka izpolnjujejo zahteve za delovanje in zahteve glede usposobljenosti iz Priloge VIII tega sporazuma in če so izpolnjene zahteve iz odstavkov 2 in 3 tega razdelka. Vse naključne smrti, ki jih povzročijo plovila, ki ribarijo na območju iz Sporazuma pod jurisdikcijo katerekoli pogodbenice, ki ni zaprosila za dodelitev DML njenemu ladjevju, se prav tako odštejejo od tega RDA.

7. DML se ne dodeli plovilu, za katerega pogodbenice določijo, da je bil del ponavljajočega se vzorca kršitev, kar so potrdili izvršilni ukrepi, ki jih je proti temu plovilu sprejela pogodbenica, pod jurisdikcijo katere deluje, ki zmanjšujejo učinkovitost Mednarodnega programa za ohranjanje delfinov.

8. Posamezne pogodbenice s plovili, ki bodo lovile tune v povezavi z delfini, odgovorno upravljajo s svojimi DML, če nobeno posamezno plovilo na prejme celotne letne DML, ki presega DML, ki jo je na podlagi Sporazuma iz La Jolle za leto 1997 določila IRP in je zabeležena v zapisniku 14. zasedanja IRP, ki je potekalo 19. in 20. februarja 1997. Nobena pogodbenica ne dodeli skupnemu številu svojih plovil, ki izpolnjujejo pogoje, večje število DML, kot ji je bilo dodeljeno na podlagi Razdelka I in III te priloge. Nobena začetna dodelitev DML ne sme imeti za posledico, da bi katerokoli plovilo prejelo DML, ki je višje od ADML, razen če je njena uspešnost pri zniževanju smrtnosti delfinov, ki jo izmeri IRP na podlagi podatkov za predhodni leti, boljša od povprečne uspešnosti mednarodne flote kot celote. Nobena začetna dodelitev DML ne sme imeti za posledico, da bi katerokoli plovilo prejelo DML, ki bi presegalo ADML, če je med predhodnim letom zagrešila kršitve iz odstavka 4 Razdelka III te priloge, ob upoštevanju pogojev, določenih na podlagi navedenega odstavka.

9. Če bi skupna vrednost smrtnosti flote katerekoli pogodbenice dosegla ali presegla skupno vrednost DML, ki ji je bila dodeljena v skladu s to prilogo, se ribolov tunov v povezavi z delfini ustavi za vsa plovila, ki delujejo pod jurisdikcijo navedene pogodbenice.

10. Vsaka pogodbenica najkasneje do 1. februarja vsako leto obvesti direktorja o začetni dodelitvi DML, ki jo je razdelila med svoje ladjevje. Nobeno plovilo ne sme začeti z ribolovom tunov v povezavi z delfini, dokler direktor ne prejme takšnega obvestila.

II. KORIŠČENJE DML

1. Vsako plovilo, ki mu je bila dodeljena celoletna DML in ne obkroža delfinov pred 1. aprilom določenega leta, ali mu je bila dodeljena DML za drugo polletje in ne obkroža delfinov do 31. decembra določenega leta, ali mu je bila dodeljena DML za posamezno potovanje iz RDA in ne obkroža delfinov med tem potovanjem, razen v primeru višje sile ali izrednih okoliščin, kot je dogovorjeno z IRP, izgubi svojo DML in ne sme obkrožati delfinov celotni preostali čas tega leta. Vsako takšno plovilo, ki izgubi svojo DML v dveh zaporednih primerih, ni upravičeno do prejema DML za naslednje leto.

2. V šestih mesecih po začetku veljavnosti tega sporazuma IRP v sodelovanju z znanstvenim osebjem IATTC razvije in priporoči sistem za merjenje izkoriščenosti DML, da se odvrne neutemeljene zahtevke za DML. Takšen priporočeni sistem se predloži v preučitev zasedanju pogodbenic.

III. UPORABA ODVZETIH ALI NEIZKORIŠČENIH DML

1. Po 1. aprilu vsako leto se vse DML, za katere direktor določi, da ne bodo izkoriščene v skladu z Razdelkom II, ali so bile kako drugače odvzete, ponovno dodelijo pogodbenicam v skladu s tem Razdelkom.

2. Direktor vsako leto na prvi delovni dan v aprilu celoletne DML, dodeljene tistim plovilom, ki jih niso izkoristila v skladu z Razdelkom II ali ki so jim bile drugače odvzete, ponovno razdeli med pogodbenice v skladu s formulo, določeno na podlagi Razdelka I(5), po prvi prilagoditvi pa s tisto formulo, kot je določena v pododstavkih (a), (b) in (c). Takšne dodatne DML lahko pogodbenice ponovno dodelijo plovilom, ki izpolnjujejo pogoje in so pod jurisdikcijo takšne pogodbenice, ob upoštevanju omejitev in pogojev iz odstavkov 3, 4, 5, 6 in 7 tega razdelka.

(a) Pri ponovni dodelitvi DML se ne upoštevajo tista plovila, ki so morda izgubila ali so jim bile kako drugače odvzete DML na podlagi tega odstavka, in vsa plovila, ki so zaprosila za DML za drugo polletje po preteku roka iz Razdelka I(1).

(b) Pred določitvijo števila DML, ki je na voljo za ponovno dodelitev na podlagi tega razdelka, se opravi prilagoditev tako, da se od tega števila odštejejo vsi zapaženi smrtni primeri, ki so jih povzročila plovila, ki so izgubila svoje DML na podlagi Razdelka II(1).

(c) Pred določitvijo števila DML, ki je na voljo za ponovno dodelitev na podlagi tega Razdelka, direktor odšteje eno tretjino ADML, izračunane v skladu z Razdelkom I(5), za dodelitev vsem tistim plovilom, ki zaprosijo za DML za drugo polletje pred potekom roka, določenega v skladu z Razdelkom I(1). Takšne DML za drugo polletje direktor sorazmerno dodeli pogodbenicam na podlagi jurisdikcije ustreznih pogodbenic nad plovili, zajetimi v tem pododstavku. DML za drugo polletje, ki jih dodelijo plovilom pogodbenice, pod jurisdikcijo katerih delujejo, ne presegajo ene tretjine ADML, izračunane v skladu z Razdelkom I(5). Takšna plovila ne smejo začeti z obkroževanjem delfinov pred 1. julijem navedenega leta.

3. Vsaka pogodbenica lahko prilagodi DML svojih plovil, ki izpolnjujejo merila iz Razdelka I(2) te priloge bodisi navzgor ali navzdol, pod pogojem, da se nobenemu plovilu ne dodeli prilagojena DML, ki za 50 % presega njegovo začetno DML, razen če ni njegova uspešnost pri zniževanju smrtnosti delfinov, ki jo meri IRP, v zgornjih 60 % uspešnosti mednarodne flote kot celote, kot jo določi IRP na podlagi podatkov za predhodno leto. Pogodbenica, ki opravi tako prilagoditev, o tem obvesti direktorja najkasneje do 1. maja, nobena takšna prilagoditev pa ne začne veljati, dokler o njej ni obveščen direktor.

4. Nobena pogodbenica ne sme prilagoditi navzgor svoj začetni DML, če je IRP odločila, pogodbenica z jurisdikcijo nad plovilom pa se strinja, da je v tem letu ali v predhodnem letu:

(a) plovilo ribarilo brez opazovalca;

(b) plovilo obkrožalo delfine brez DML;

(c) plovilo obkrožalo delfine po tem, ko je doseglo svojo DML;

(d) plovilo zavestno obkrožalo prepovedani stalež delfinov;

(e) kapitan, posadka ali lastnik plovila zagrešili katero od dejanj iz Priloge II(6)(f) tega sporazuma;

(f) plovilo opravilo kaznivo nočno obkrožanje;

(g) v katerikoli fazi ribolova, ki vključuje delfine, plovilo uporabilo razstrelivo.

Za prekrške, opisane v (a), (b), (c), (d), (f) in (g), velja, da se pogodbenica strinja, če ne vloži ugovora pri IRP v šestih mesecih potem, ko IRP naznani možen prekršek. Za prekrške, opisane v (e), velja, da se pogodbenica strinja, če ne vloži ugovora pri IRP v dvanajstih mesecih po njihovi naznanitvi.

5. Nobeno plovilo ni upravičeno, da od pogodbenice prejme dodatne dodelitve DML, če nima skozi celo leto na krovu vsega potrebnega orodja in opreme, varnih za delfine; nobena takšna dodelitev navzgor se ne sme opraviti za plovilo, ki je preseglo svojo začetno DML pred 1. aprilom, razen če ni to povzročila višja sila ali izredne okoliščine, kot se dogovorijo pogodbenice na svojem zasedanju po posvetovanju z IRP.

6. Za vsako plovilo, ki preseže svojo DML, kot se lahko prilagodi v skladu s to prilogo, se med zadevnim letom vsota takšnih prekoračitev in dodatnih 50 % te vsote, razen če IRP ne priporoči drugače, odšteje od DML, ki jo zadevnemu plovilu dodeli pogodbenica, pod jurisdikcijo katere deluje v naslednjih letih na način, ki ga predpiše IRP.

7. Če kadarkoli plovilo doseže ali preseže svojo DML, kot se lahko prilagodi v skladu s to prilogo, to plovilo takoj preneha z vsakim ribolovom tunov v povezavi z delfini.

IV. IZVAJANJE

1. Pogodbenice zagotovijo, da pri izvajanju sistema DML, uvedenega na podlagi te priloge, staležne letne omejitve smrtnosti delfinov, kot so opisane v Prilogi III, niso prekoračene.

2. V primerih, ki zajemajo nenavadne ali izredne okoliščine, ki v tej prilogi niso predvidene, pogodbenice lahko v skladu z določbami iz te priloge, kot to priporoči IRP, sprejmejo takšne ukrepe, kot so potrebni za izvajanje sistema DML.

3. Če se smrtnost v danem letu poveča nad ravni, ki jih IRP šteje za znatne, IRP priporoči, da se pogodbenice zberejo na zasedanju in pregledajo ter poiščejo vzroke smrtnosti ter oblikujejo možnosti za odpravo teh vzrokov.

PRILOGA V

ZNANSTVENO SVETOVALNI ODBOR

1. Pogodbenice vzdržujejo Znanstveno svetovalni odbor tehničnih strokovnjakov, ustanovljen na podlagi Sporazuma iz La Jolle, da direktorju pomaga v zadevah, povezanih z raziskavami:

   (a) za spremembo tehnologije z zaporno plavarico, da se zmanjša verjetnost povzročanja smrtnosti delfinov;

   (b) za iskanje nadomestnih načinov ribolova velikega rumenoplavutega tuna.

2. Naloge in pristojnosti odbora so:

   (a) da zaseda vsaj enkrat letno;

   (b) da pregleda načrte, predloge in raziskovalne programe IATTC, da se skušajo izpolniti cilji iz odstavka 1;

   (c) da direktorju svetuje pri načrtovanju, pospeševanju in usmerjanju raziskav za dosego ciljev iz odstavka 1;

   (d) da pomaga direktorju pri iskanju finančnih virov za izvajanje takšnih raziskav.

3. Odbor sestavlja največ 10 članov, največ po dva iz ene države, izbranih iz mednarodne skupnosti znanstvenikov, izvedencev za ribolovno orodje, iz ribiške industrije in okoljevarstvenikov. Člane predlaga direktor na podlagi njihovih strokovnih izkušenj in znanja, vsakega posebej pa potrdijo pogodbenice.

PRILOGA VI

NACIONALNI ZNANSTVENO SVETOVALNI ODBORI

1. Naloge Nacionalnih znanstveno svetovalnih odborov (National Scientific Advisory Committees — NATSAC), ustanovljenih v skladu s členom XI tega sporazuma, so med drugim:

(a) da prejemajo in pregledujejo ustrezne podatke, vključno s podatki, ki jih nacionalnim organom priskrbi direktor;

(b) da svojim vladam svetujejo in priporočajo ukrepe, ki bi jih bilo treba sprejeti za ohranjanje in upravljanje staležev živih morskih virov na območju iz Sporazuma;

(c) da svojim vladam dajejo priporočila glede raziskovalnih potreb, vključno z raziskavami ekosistemov, posledic klimatskih, okoljskih in socialnoekonomskih dejavnikov, posledic ribolova, kakor tudi glede ukrepov iz tega sporazuma, ribolovnih tehnik in postopkov ter tehnoloških raziskav orodij, vključno z razvojem in uporabo selektivnega in za okolje neškodljivega ter rentabilnega ribolovnega orodja, ter da usklajujejo in pospešujejo takšne raziskave;

(d) da do leta 1998 ali čim prej potem znanstveno presodijo in ocenijo približevanje cilju za leto 2001 doseči staležno letno omejitev 0,1 % N_{min}, za svoje vlade pa v zvezi s temi presojami in pregledi pripravijo ustrezna priporočila, leta 2000 pa tudi dodatne ocene v skladu s tem sporazumom;

(e) da zagotovijo redno in pravočasno izmenjavo vseh podatkov med pogodbenicami in NATSAC o vrstah, povezanih z ribolovom tunov, ter o prilovih, vključno s podatki o smrtnosti delfinov, da za svoje vlade pripravijo ohranjevalna in upravljalska priporočila kakor tudi priporočila za njihovo uveljavljanje in znanstvene raziskave, pri tem pa ne smejo kršiti zaupnosti zaupnih poslovnih podatkov;

(f) da se po potrebi z drugimi izvedenci posvetujejo glede zbiranja čim večjega števila podatkov, ki so lahko koristni pri doseganju ciljev iz tega sporazuma;

(g) da opravljajo tudi druge naloge, ki jim jih lahko dodelijo njihove vlade.

2. Poročila nacionalnih znanstveno svetovalnih odborov, vključno s poročilom o njihovem skupnem zasedanju, so na voljo pogodbenicam in javnosti tako, da je to v skladu z vsemi veljavnimi zahtevami po zaupnosti.

3. Direktor lahko skliče poleg zasedanj v skladu s členom XI(3) tudi zasedanja, katerih namen je olajšati medsebojno posvetovanje med Natsac.

4. Naloge zasedanj Natsac so:

(a) izmenjava podatkov;

(b) pregled raziskav IATTC za dosego ciljev iz tega sporazuma;

(c) priprava priporočil za direktorja glede bodočega raziskovalnega programa za dosego ciljev iz tega sporazuma.

5. Člane Natsac iz katerekoli pogodbenice, ki sodelujejo na zasedanju, določi zadevna pogodbenica.

PRILOGA VII

MEDNARODNA KOMISIJA ZA PREVERJANJE

1. V skladu s členom XII tega sporazuma ima Mednarodna komisija za preverjanje (International Review Panel — IRP) naslednje naloge:

   (a) vsako leto pripravi seznam plovil, ki izpolnjujejo pogoje za dodelitev DML, kot je dogovorjeno v Prilogi IV;

   (b) analizira predložena poročila o vseh ribolovnih potovanjih za lov na tune, ki so jih opravila v tem sporazumu zajeta plovila;

   (c) ugotavlja možne kršitve na podlagi seznama možnih kršitev, ki se odobri na zasedanju pogodbenic;

   (d) vsako pogodbenico preko direktorja obvesti o možnih prekrških, ki so jih zagrešila plovila, ki plujejo pod njeno zastavo ali delujejo pod njeno jurisdikcijo, od navedene pogodbenice pa sprejme podatke o sprejetih ukrepih;

   (e) vodi in sproti dopolnjuje poročilo o ukrepih, ki jih sprejmejo pogodbenice za zagotavljanje ustreznega usposabljanja kapitanov ribiških plovil, in vodi seznam tistih kapitanov ribiških plovil, za katere je bilo na podlagi podatkov, ki jih zagotovijo posamezne pogodbenice, določeno, da izpolnjujejo sprejete zahteve glede doseganja rezultatov;

   (f) na zasedanju pogodbenic priporoči ustrezne ukrepe za doseganje ciljev iz tega sporazuma, zlasti tiste, ki se nanašajo na uporabo ribolovnega orodja, opreme in ribolovnih tehnik, ob upoštevanju izboljšav in tehnologij, kakor tudi sprejetje ustreznih spodbud za kapitane in posadke za doseganje ciljev iz tega sporazuma;

   (g) za zasedanje pogodbenic pripravi in dostavi letno poročilo o tistih vidikih delovanja ladjevja, ki se nanašajo na izvajanje tega sporazuma, vključno s povzetkom možnih ugotovljenih kršitev ter ukrepov pogodbenic;

   (h) pogodbenicam priporoči načine za postopno znižanje smrtnosti delfinov, ki jo po naključju povzroči ribolov na območju iz Sporazuma;

   (i) opravlja druge naloge, ki ji jih dodelijo pogodbenice na svojem zasedanju.

2. IRP sestavljajo predstavniki pogodbenic (vladni člani), trije predstavniki nevladnih okoljevarstvenih organizacij s priznanimi izkušnjami o zadevah iz tega sporazuma in z uradi na ozemlju pogodbenice, ter trije predstavniki iz industrije tunov, ki deluje pod jurisdikcijo katerekoli od pogodbenic na območju iz Sporazuma (nevladni člani).

3. Mandat nevladnih članov traja dve leti in se začne na prvem zasedanju IRP takoj po njihovi izvolitvi.

4. Nevladni člani se izvolijo po naslednjem postopku:

   (a) pred potekom mandata nevladnega člana lahko ustrezne nevladne organizacije direktorju predložijo imenovanje kandidatov 60 dni pred potekom mandata. Vsakemu imenovanju je treba dodati življenjepis. Sedanji nevladni člani se imenujejo za dodatno obdobje;

   (b) ko direktor prejme imenovanja, jih ta v pisni obliki v roku desetih dni pošlje pogodbenicam. Pogodbenice morajo poslati direktorju svoj glas v 20 dneh potem, ko je direktor razposlal imenovanja. Pri teh volitvah so izvoljene tiste tri predlagane osebe iz vsakega nevladnega področja, ki so prejele največje število glasov; predlagana oseba, kiprejme četrto največje število glasov, se imenuje za nadomestnega člana. Pri

neodločenem glasovanju mora direktor izvesti novo glasovanje pogodbenic, da se določi člana in nadomestnega člana;

(c) če nevladno mesto postane trajno nezasedeno zaradi smrti, odstopa ali neudeležbe na treh zaporednih zasedanjih IRP, nadomestni član zasede to mesto za preostali čas mandata tega mesta. Kandidat, ki je prejel peto največje število glasov pri glasovanju iz odstavkov (a) in (b), se imenuje za nadomestnega člana. Če se pojavi dodatno prosto mesto, direktor o tem obvesti pristojne nevladne organizacije, tako da se v postopek glasovanja, ki je v skladu s postopkom iz odstavkov (a) in (b), lahko vključijo novi kandidati.

(d) Vsak nadomestni član lahko sodeluje na zasedanju IRP, vendar nima pravice govoriti, če so prisotni vsi člani iz njegovega področja.

5. IRP ima vsaj tri zasedanja letno, eno se po možnosti opravi hkrati z rednim zasedanjem pogodbenic.

6. Na zahtevo vsaj dveh pogodbenic IRP lahko skliče dodatna zasedanja, če večina pogodbenic podpre to zahtevo.

7. Zasedanjem IRP predseduje predsednik, ki ga izvolijo vladni člani na začetku vsakega zasedanja in ki določi vrstni red zadev. Vsak član ima pravico zahtevati, da se o vsaki odločitvi, ki jo sprejme predsednik, odloča, kot je opisano v odstavku 9 te priloge.

8. Zasedanja potekajo v španščini in angleščini, dokumenti IRP se prav tako pripravijo pripravijo v obeh jezikih.

9. Odločitve se na zasedanjih IRP sprejmejo s soglasjem med vladnimi člani.

10. Za udeležbo na zasedanjih IRP se uporabljajo naslednja merila:

(a) število oseb, ki jih pogodbenica lahko vključi v svojo delegacijo za zasedanje IRP, ni omejeno;

(b) vsako državo članico IATTC ali podpisnico tega sporazuma lahko zastopa opazovalec;

(c) vsako državo, ki ni članica IATTC, in vsako državo ali regionalno organizacijo za gospodarsko povezovanje, ki nista podpisnici tega sporazuma, lahko zastopa opazovalec, če se o tem predhodno obvesti vladne člane IRP, razen če kateri od vladnih članov IRP temu pisno nasprotuje;

(d) direktor lahko povabi predstavnike medvladnih organizacij kot opazovalce, če o tem predhodno obvesti člane IRP, razen če kateri od vladnih članov IRP temu pisno nasprotuje;

(e) v nobenem od primerov iz (c) in (d) direktor ne sme razkriti, katera pogodbenica je temu nasprotovala;

(f) vsaka opazovalka je omejena na dva delegata, lahko pa jih pošlje več, če to odobrita dve tretjini vladnih članov IRP.

11. V nujnih primerih in ne glede na določbe iz odstavka 9 te priloge lahko IRP sprejme odločitve dopisno z glasovanjem vladnih članov po naslednjem postopku:

(a) predlog se razpošlje vsem članom IRP v pisni obliki skupaj z vso zadevno dokumentacijo vsaj 14 dni pred predlaganim datumom začetka veljavnosti resolucije ali ukrepa; glasovi se pošljejo direktorju najkasneje sedem dni pred predlaganim datumom začetka veljavnosti;

(b) predlogi se obravnavajo kot nujni, razen če navadna večina vladnih članov temu pisno nasprotuje. Predlog se sprejme, razen če kateri od vladnih članov temu pisno nasprotuje;

(c) direktor predlog skupaj s spremljajočo dokumentacijo razpošlje, sprejme in prešteje glasove ter obvesti člane IRP o rezultatih glasovanja, kakor hitro je glasovanje končano.

12. Direktor opravlja naloge tajnika, ki zajemajo:

(a) nudenje pomoči pri sklicanju in organizaciji zasedanj IRP;

(b) predložitev podatkov, ki jih IRP potrebuje za izvajanje svojih nalog in pristojnosti, vključno z obrazci IRP za opazovalce in obrazci za podatke s terena, ki zagotavljajo podatke o aktivnostih plovil, smrtnosti delfinov ter o prisotnosti, stanju in uporabi za delfine varnega ribolovnega orodja in opreme;

(c) priprava zapisnikov vseh zasedanj in osnutkov posebnih poročil ter dokumentov, ki obravnavajo dejavnosti IRP;

(d) priprava predlogov in podatkov o možnih kršitvah, ki jih je ugotovila IRP za plovila pod njeno jurisdikcijo za vsako pogodbenico v njeno preučitev;

(e) pošiljanje IRP podatkov, ki jih prejme od pogodbenic o ukrepih, sprejetih glede možnih kršitev, ki jih ugotovi IRP;

(f) objava letnega poročila IRP, ki ga da na voljo javnosti v skladu z navodili, danimi na zasedanju pogodbenic;

(g) predložitev podatkov iz odstavka 1(e) te priloge, prejetih od pogodbenic, članom IRP;

(h) opravljanje drugih nalog, potrebnih za izpolnjevanje nalog IRP, kot mu jih dodelijo pogodbenice.

13. Poslovnik IRP se lahko spremeni na zasedanju pogodbenic. Spremembe lahko priporoči IRP.

14. Člani IRP in vsi drugi udeleženci, povabljeni, da sodelujejo na zasedanjih IRP kot opazovalci, ravnajo z vsemi podatki, predstavljenimi na takšnih zasedanjih, v skladu z določbami o zaupnosti iz člena XVIII tega sporazuma.

PRILOGA VIII

ZAHTEVE ZA DELOVANJE PLOVILA

1. **Za namene te priloge:**

(a) „pas“ pomeni del mreže, ki sega približno 6 sežnjev globoko;

(b) „spuščanje“ pomeni postopek za spuščanje ujetih delfinov s prestavitvijo ladijskega(-ih) motorja(-ev) v vzratno prestavo med izvlečenjem mreže, kar povzroči, da mreža ostane v vodi in oblikuje kanal, plutovinasta vrv na sredi tega kanala pa se potopi;

(c) „zvitek“ pomeni več metrov skupaj zvite plutovinaste vrvi;

(d) „izvlečenje“ pomeni tisti del ribolovnega postopka, ko je ulov zgoščen blizu površine, da se ga naloži na krov plovila.

2. **Zahteve za orodje in opremo, varno za delfine**

Plovilo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), ki deluje na območju iz Sporazuma:

(a) ima zaporno plavarico opremljeno z za delfine varno ploščo (dolphin safety panel — DSP), ki ima naslednje lastnosti:

(i) dolga je najmanj 180 sežnjev (merjeno pred njeno namestitvijo), razen da je treba najkrajšo dolžino DSP v mrežah, globjih od 18 pasov, določiti v razmerju 10 sežnjev po dolžini za vsak pas globine mreže. DSP je treba namestiti tako, da pokriva kanal, ki nastane pri umikanju vzdolž plutovinaste vrvi, začenši pri zunajkrmnem koncu zadnjega potegnjenega zvitka in se nadaljuje vsaj dve tretjini razdalje od sredine kanala, ki nastane pri umikanju, do točke, kjer je mreža pritrjena na krmo. DSP je sestavljen iz tkanine z majhnimi očesi, ki ne presegajo 1 ¼ inče (3,2 cm) pri raztegnjenem očesu, in sega od plutovinaste vrvi najmanj do globine dveh pasov;

(ii) oba konca sta označena z dobro vidnim označevalcem;

(iii) noben prostor med pluto ali plutovinasto vrvjo in majhnim očesom ne sme presegati 1 3/8 inče (3,5 cm) po premeru;

(b) ima vsaj tri hitre motorne čolne, pripravljene za uporabo; vsi hitri motorni čolni pripravljeni za uporabo so opremljeni z vlečnimi verigami ali drogovi in vlečnimi vrvmi;

(c) ima za uporabo pripravljen splav, primeren za opazovanje in reševanje delfinov;

(d) ima pripravljeni za uporabo vsaj dve maski za obraz, primerni za podvodno opazovanje;

(e) ima žaromet, pripravljen za uporabo, z najmanjšo močjo svetlobnega toka 140 000 lumnov.

3. **Zahteve in prepovedi glede varovanja in spuščanja delfinov**

Plovilo z nosilnostjo nad 363 tonami (400 ameriškimi tonami), ki deluje na območju iz Sporazuma:

(a) izvede spuščanje med vsakim obkrožanjem, pri katerem so bili ujeti delfini, dokler niso izčrpane možnosti za odstranitev živih delfinov iz mreže po tem postopku. Vsaj en član posadke se med spuščanjem dodeli za pomoč pri spuščanju delfinov;

(b) si še naprej prizadeva spustiti žive delfine, ki so ostali v mreži po spuščanju, tako da se vsi živi delfini spustijo pred začetkom izvajanja postopka izvlečenja mreže;

(c) ne izvleče ali zajame živih delfinov;

(d) se izogiba poškodovanju ali ubijanju ujetih delfinov med ribolovnim delovanjem;

(e) zaključi s spuščanjem najkasneje v 30 minutah po sončnem zahodu, kot ga določijo pogodbenice s točnim in zanesljivim virom. Obkrožanje, ki ne izpolnjuje te zahteve, je označeno kot nočno obkrožanje.

(f) v nobeni fazi ribolova, ki vključuje delfine, ne uporablja nobene vrste eksploziva (podvodni svetlobni signali se ne štejejo za eksplozivne);

(g) preneha z obkrožanjem delfinov, ko doseže svojo DML;

(h) namerno ne obkroža delfinov, če plovilu ni bila dodeljena DML;

(i) na podlagi meril, ki jih sprejme IRP, redno preverja namestitev mrež, da med postopkom spuščanja zagotovi pravilno namestitev za delfine varne plošče.

Poudarja se, da zaradi zgornjih zahtev ne sme priti do okoliščin, ki bi člane posadke spravile v nepotrebno nevarnost.

4. **Izjeme**

Plovilo brez dodeljene DML je izvzeto od zahtev iz odstavka 2 te priloge in od obveznosti, da mora izvajati manever spuščanja iz odstavka 3 te priloge, razen če pogodbenica, pod jurisdikcijo katere je plovilo, določi drugače.

Vsako takšno plovilo, ki ujame delfine po naključju, skuša delfine spustiti z uporabo vseh razpoložljivih sredstev, vključno z zaustavitvijo obkrožanja, in upošteva zahteve iz odstavka 3 te priloge.

5. **Ravnanje z opazovalci**

Kapitani, posadke in drugo osebje izpolnjuje svoje odgovornosti glede prisotnosti opazovalcev na krovu svojih plovil, kot je opisano v Prilogi II(6).

6. **Plovila pod 363 tonami (400 ameriškimi tonami)**

Nobeno plovilo z nosilnostjo 363 ton (400 ameriških ton) ali manj ne sme namerno obkrožati delfinov.

PRILOGA IX

SESTAVNI DELI PROGRAMA ZA SLEDENJE IN PREVERJANJE TUNOV

1. V skladu s odstavkom 1(f) člena V pogodbenice sprejmejo program za sledenje in preverjanje tunov, ki jih ujamejo plovila na območju iz Sporazuma, na podlagi naslednjih sestavnih delov:

   (a) uporaba izračuna mase za namene sledenja ujetih, iztovorjenih, predelanih in izvoženih tunov;

   (b) dodatni ukrepi za povečanje trenutnega obsega opazovanja, vključno s sprejetjem meril za usposabljanje ter izboljšanje možnosti in postopkov spremljanja in poročanja;

   (c) določitev mesta za shrambo za ribe, postopkov zatesnenja ladijskih skladišč, postopkov njihovega spremljanja in opazovanja ter certificiranja, tako na krovu kot pod njim, ali z enako učinkovitimi postopki;

   (d) poročanje, sprejemanje in hranjenje podatkovnih baz, poslanih s plovil po radiu in faksu, ki vsebujejo podatke o sledenju in preverjanju takšnih tunov;

   (e) preverjanje in sledenje takšnih tunov z obale med ribolovom, pretovarjanjem in konzerviranjem s pomočjo poročil o ribolovnih potovanjih iz opazovalnega programa na krovu;

   (f) uporaba rednih nadzorov in preverjanj na mestu samem ujetih, iztovorjenih in predelanih proizvodov iz tune;

   (g) zagotavljanje pravočasnega dostopa do zadevnih podatkov.

2. Vsaka pogodbenica izvaja ta program na svojem zadevnem ozemlju, na plovilih pod njeno jurisdikcijo in na morskih območjih, nad katerimi ima suverenost ali suverene pravice in jurisdikcijo.

PRILOGA X

SMERNICE IN MERILA ZA SODELOVANJE OPAZOVALCEV NA ZASEDANJU POGODBENIC

1. Direktor povabi na zasedanje pogodbenic, sklicano v skladu s členom VIII, medvladne organizacije, katerih delovanje je pomembno za izvajanje tega sporazuma, kakor tudi nepogodbenice, katerih sodelovanje lahko pospeši izvajanje tega sporazuma.

2. Nevladne organizacije s priznanimi izkušnjami v zvezi z zadevami, ki se nanašajo na ta sporazum, imajo pravico sodelovati kot opazovalke na vseh zasedanjih pogodbenic, sklicanih v skladu s členom VIII, razen na zasedanjih, ki potekajo v obliki zaprtih sej, ali na zasedanjih vodij delegacij.

3. Vsaka nevladna organizacija, ki želi sodelovati kot opazovalka na zasedanju pogodbenic, o tej svoji želji obvesti direktorja vsaj 50 dni pred zasedanjem. Direktor pogodbenicam sporoči imena takšnih nevladnih organizacij vsaj 45 dni pred začetkom zasedanja.

4. Če je bilo zasedanje napovedano manj kot 50 dni prej, ima direktor bolj proste roke glede določitve datuma za razpošiljanje vabil.

5. Nevladna organizacija, ki želi sodelovati kot opazovalka, to lahko stori, razen če večina pogodbenic temu pisno nasprotuje vsaj 30 dni pred začetkom zadevnega zasedanja.

6. Vsaka sodelujoča opazovalka se lahko:

   (a) udeleži zasedanja na podlagi odstavka 2 te priloge, vendar ne sme glasovati;

   (b) na povabilo predsednika da ustne izjave;

   (c) z dovoljenjem predsednika na zasedanju razdeli dokumente;

   (d) sodeluje pri drugih dejavnostih, kot je ustrezno in kot to odobri predsednik.

7. Direktor lahko od nevladnih organizacij opazovalk zahteva plačilo zmerne pristojbine in pokritje stroškov, povezanih z njihovo udeležbo (npr. stroškov kopiranja).

8. Vsem opazovalkam, sprejetim na zasedanje pogodbenic, se pošljejo ali drugače dostavijo enaki dokumenti, ki so na splošno na voljo pogodbenicam, razen dokumentacije, ki vsebuje zaupne poslovne podatke.

9. Vse opazovalke, sprejete na zasedanje pogodbenic, upoštevajo vsa pravila in postopke, ki veljajo za druge udeležence zasedanja.